

den, mærker han, at Pengene endnu mindre slaæ til, idet han ikke fornd har gjort sig det klart, hvad Reversen er af de faste Indtægter (Modsigelse). Jo, mine Herrer, den, der er Haandværker, Kjøbmand eller Landbruger, veed ikke ret, hvad det vil sige at skulle betale hver eneste Ting, man bruger, med den rede Skilling. Den Bonde, der boer ude paa Landet, som har Tag over Hovedet uden at svare Gumsleie, som har Brød, Meel, Gryn, Flæsk, Kjød, Mælk, Smør og mangfoldige Beksædningsgjenstande ud af sin Bedrift, uden at skulle kjøbe og betale det, veed ikke ret selv, hvad hans Huus og hans Ophold koster ham, og hvad alle disse Ting koste Andre, som ikke have det paa samme Maade. Det er saare Faa, som ere istand til at gjøre denne Beregning, eller som kunne overkomme det ofte overflødige Arbejde at føre et aarligt Regnskab, som kunde vise, hvad de i Virkeligheden forbruge. Af og til kommer der nogle Exempler frem, som overrasse mange af dem, der troe, at 4, 5 eller 600 Rd. om Aaret i fast Løn er en rundelig Sum at leve af. Jeg skal nævne et af disse Exempler, som ofte er kommet frem, men som bestandig vedbliver at have slaæende Betydning. Et Aret Meblem, der tidligere havde Sæde i denne Sal for Ddens Amt's 4de Valgkreds, nemlig Gaardmand Niels Larsen af Frørup, har for endeel Aar siden for at blive optagen paa Listen over de Valgbare til Landstinget efter den gamle Grundlov, gjort gjældende, at han af en Fæstegaard, hvis Størrelse, saavidt jeg erindrer, ikke oversteg 40 Tdr. Land — hvis den oversteg dette, var det vistnok kun med nogle faa Tønder — havde en reen aarlig Indtægt af 1200 Rd. Valgbestyrelsen anerkjendte ikke denne Paastand (S. A. Hansen: Hør!); nei, den anerkjendte den ikke, men det fremgik af Valgbestyrelsens Udtalelse derom, at den erkjendte, at denne Gaard gav ham en aarlig Indtægt, som oversteg 1000 Rd., og med disse 1000 Rd. som Udgangspunkt er jeg fuldstændig tilfreds; thi det vil og maa overrasse mangen En, som ikke har gjort sig Forholdet klart, at der af en hvent Fæste-

gaard paa c. 40 Tdr. Land, efterat Skatter og Afgifter til Herfskab ere betalte, kan have en Netto-Indtægt af over 1000 Rd. Den, der er Fabrikant eller Handelsmand, har det paa en lignende Maade, skjøndt han noget mere end Landbrugeren veed, hvad der gaaer med til at leve. En Kjøbmand tager i sin Boutik til sin Huusholdning Meget, over hvilket der ikke føres saa nøie Regnskab. En Fabrikant har ofte Ting, som kunne komme hans Huusholdning tilgode, og hvad de om trent Alle have, det er, naar det kniber, til Nød en Kasse at låne af, saa at de kunne hjælpe sig noget. Der er en vis Elasticitet tilstede. Det kommer for en Handlende ikke saa nøie an paa, om han et Aar bruger 12 eller 1400 Rd., det kan jevne sig igjen for ham, men det spiller sandelig en stor Rolle for en Embedsmand, som har 1200 Rd. fast om Aaret, om han bruger blot 1300 Rd. Det er en simpel og ligefrem Ting, som Enhver, der kjender disse Forhold, maa erkjende Rigtigheden af. For Enhver, der sidder i en privat Virksomhed, er en vis Elasticitet tilstede, han kan lempe sig noget efter Forholdene; kommer der et Aar, hvori han paa Grund af Sygdom eller Dyrtd maa gjøre større Udgifter, saa kan han raade Bod derpaa i et andet Aar. Men en Embedsmand paa fast Gage har det ikke saaledes. Min Paastand er, at vore Embedsmænd, at Beforsgelsen af vor Stats Embedsgjerning koster nu mindre end før. Jeg veed ikke, om denne Paastand kan holde Stil, naar man vil opstille den saaledes, at den koster absolut mindre nu end før. Jeg troer, at der er nogle Grene af vor Statsstyrelse, hvormod dette ubetinget gjælder. Jeg troer f. Ex., at Centralstyrelsen koster langt mindre nu end da vi havde den collegiale Bestyrelse. Jeg troer, at enhver Undersøgelse af vore Bestyrelsesudgifter for 1848 vil vise, at vi ere komne betydelig ned siden dengang. Ligeledes troer jeg, at det vil vise sig, at Soldetaten og Postetaten koste mindre nu end før. Men min Sætning gjælder ubetinget, naar man erindrer, at der er foregaaet en Forandring i Pengenes Værdi,